



## ΠΩΣ ΤΑΞΕΙΔΕΥΣΕ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

ΤΟΥ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

Ήταν άκαμάτης.

Τό χέρια του κρεμόντουσαν διαρκώς σαν παράλυτα. Καί σ' τ' μάτια του, σ'τά μεγάλα του μάτια, ύπήρχε κάτι άπ' τ' βασιλέμματα τών κουρασμένων ύπνων.

Ώστόσο τό πρόσωπό του ήταν ήμερο. Καί μέσ' άπ' τ' φτωχικά του ρουχία, κάτω άπ' τό χοντρό γαλάζιο πουκάμισό του γλυκύσε μία ζεστή καρδιά, μία καρδιά γεμάτη άπό γλυκειά καλωσύνη.

Τά καλοκαιρινά πρωινά, τήν ώρα που ή γή άγκομαγούσε κάτω άπ' τό λιωπόρι, καθόταν στην πόρτα τής αώλης και κύτ ταζε, άδρες δλόκληρες, τό μεγάλο δρόμο που τραβούσε άδειος κ' έρημος πρός τήν έξοχή...

Τις άδρες αυτές ό νούς του, που γύριζε σαν τά φτερά του μύλου, κάτω άπ' τούς άνέμους τής φαντασίας, ταξείδευε μακριά. Ταξείδευε εκεί που μονάχα ή φαντασία μπορεί νά φτάσ'· εκεί που δέν πηγαίνει κανένας ποτέ, στους κόσμους που δέν ύπάρχουν. Καί τό πρόσωπό του τ' άχνό ζωήρευε και γελούσε και ή ψυχή του άνέβαινε σ'τά μεγάλα του μάτια, με τά φτερά άνοιχτά, σαν έτοιμη νά πετάξη και νά φύγη.

Ύστερα, τ' άπομνησήμερο, κατέβαινε σ'τό περιθόλι π' άπλώνονταν πίσω άπ' τό σπίτι, μ' ένα θήμα άργό και υσταγμένο, παραπατώντας πάνω σ'τά λοχιά του κανιά, σαν τούς ναυτικούς πόθρουσ ζεμάθιε τό περπατήμα τής στεριάς, πάνω σ'τις φουρτούνες τών θαλασσών.

Πήγαινε κι' έρριχνε ψίχουλα σ'τις φωλιές τών μυρμηγκιών. Γελούσε μπρός σ' άνοιχτά τριαντάφυλλα που τών χαριετόιταν καθώς περνούσε, με άπαλές ύποκλίσεις γεμάτες χάρι κι' εγγένεια. Κ' ύστερα καθόταν κάτω άπ' τή μεγάλη έλθα, ένα γέικο θασαναμένο δέντρο, γεμάτο χρόνια κι' άσπμι. Καθόταν εκεί άδρες δλόκληρες κυτάζοντας με μία θαθεία προσήλωσι τήν άρχην πουπλεκε τό ύράδι της σ'τόν πλανό φράγη.

Αυτό κρατούσε ως τό θράδυ. Κι' έμοιαζε τίς άδρες σ' αυτές σαν νά κοιμάταν έναν ύπνο, μ' άνοιχτά τά μάτια. Σερά φύλλα πέφτανε άπάνω του, πράσινες σάρες γλυστορούσαν γύρω τ'ου, γρήγορες σαν τή σαΐτα τού άργαλειού.

Τήν ώρ' αυτή έθβαινε ψηλά σ'τό χαγιότι ή μάνα του.

Τόν άντικρύσε άνειροπαρμένο, με τά μάτια στυλωμένα άσάλευτα πάνω σ'τό φράγη και τής άνέβαινε ό καμύος σ'τό λαϊκό και τή έπνιγε. Τόν κύτταζε πολλή ώρα έτσι, χαμένον σ'τό στραές τής φαντασίας του και τό πρόσωπό της σούσαν άπό λύπη. Τόν καλούσε τότε σιγά και μαλακά, σαν νά φοβόταν μήν τόν ξυπνήσει άπότομα άπ' τόν κακό ύπνο που τής τόν έπαρνε ιαζύ τόν σ' άγνωστούς τόπους:

—Γιάννη!... Γιάννη!... Πού γυρίζε ό νούς σου; Δέν μ' άκούς, Γιάννη;

Ό Γιάννης εναγούριζε σ'τόν έαυτό του και κύτταζε δλόγυρα παοάενα, σαν νά τάβλεπε δια γιά πρώτη φορά:

—Τις άράγινε κυττάς, Γιάννη, τόση ώρα; Αútές δουλεύουν, μάνα μου, νά θγάλουν τό ψωμί τους.

Κι' ό Γιάννης άποκρινόταν χωρίς νά σηκώσ' τά μάτια του:

—Ναι, μάνα... Ναι, μάνα!...

Ή μάνα του άνοιγε τό στόμα της νά πη κάτι, μα τά λόγια έγαθιαν κούφια και θλιμμένα. Κι' ό Γιάννης εναάπεφε σ'τή βαθεία του συλλογή, που τόν έπαρνε μαζί της μακριά, πολύ μακριά και τόν σκεπάε με τόν βαρύ ίσκιό της.

Τ' άλλα του τ' άδέρφια δέν τομιοάζαν. Έκείνα είχαν τό μυαλό σ'τή θέσι του. Δούλευαν έξω σ'τά χωράφια και συνηρόσαν τό σπίτι. Ό Γιάννης είχε ρβή σ'τόν κόσμο στερνός άπ' άλλους, έτσι ζαθός και χτυπημένος.

Όταν βράδυαζε, ό Γιάννης άνέβαινε σ'τό πιό ψηλό κλωνάρι τής έλθας, κούρνιαζε εκεί και περίμενε νά βγη τό φεγγάρι. Τό φεγγάρι ήταν διας ό καμύος τής ζωής του. Τόν τραβούσε παρράενα και τό καρτερούσε με λαχτάρια νά τό δη νά προβάλλη σ'τόν ούρανό. Κάρφωνε τά μάτια του εκεί κάτω, μακριά, σ'τήν άλλη άκρη τ' ούρανού και τό περίμενε. Καί νά ό ούρανος άγνωρόδζε άντίπερα, σαν κάτω μακριά ν'έχε πιάσει μία μεγάλη φωτιά. Ό όγκος τού βουνού ποδταν πέρα άπ' τή θάλασσα δι-

αγραφότανε πάνω σ' αυτό τό φλογισμένο φόντο, σαν τό σωμα ένός μυθικού τέρατος που κοιμάται προφυλαγμένο μέσα σ'τά βαθεία σκωτάδια. Κι' άσφαιρα μέσα άπ' τή δόξα αυτή τών φλογών πρόσβαλε πάνω σ'τή ράχη του βουνού τό φεγγάρι, σαν ένας μεγάλος δλόγυρος δίσκος. Ήταν χαρά Θεού νά τό θλέπη κανείς έτσι μεγάλο, σαν τό πύρινο στόμα τού ούρανού.

Τήν ώρ' αυτή όλα τά πράγματα θ'αίνανε, σαν ν' άνασαινότουσαν άξασφα, μέσ' άπό τά πυκνά σκωτάδια και δείχνανε τίς σιλουέτες τους. Ήταν κάτι σαν σκηικό παιχνίδι.

Ή θάλασσα άναταραζότανε και μεγάλανε, τά δέντρα σάελευαν, ή άντένες τών καραβιών άγγιζαν τόν ούρανό. Καί μακριά, μέσ' άπ' τούς κήπους άνηγούσαν τά κρσξίματα τών πετεινών, που μαντεύουν μέσα σ'τόν ύπνο τους όλες τίς δόξες τού ούρανού.

Τήν ώρ' αυτή τά μάτια τού Γιάννη μεγάλωναν άκόμα πιό πολύ και γέμιζαν άπ' τή νοσταλγία τών ούρανών. Κύτταζε τό φεγγάρι ν' άνεβαίνει άργα-άργα πάνω άπ' τό βουνο κι' ή καρδιά του ζωνάτευε. Τά γείηλα του σάλευαν κι' έλεγαν λόγια κ' ουτε ό ίδιος τό καταλάθανε. Κουνούσε τότε άπότομα τά χέρια του, όπως κάνουν τά πουλιά τή γαρυγιά που έτοιμάζονται νά εναγαχούν τόν άέρα, τά κουνούσε πάνω-κάτω, σαν νά σαν φτερά, τά φτερά πού θά τόν πηγαίνανε μακριά.

Ή άπότομα αυτές χειρονομίες τόν έφεραν σ'τόν έαυτό του. Κύτταζε τά χέρια του με μία θουθή λύπη και τά μάτια του θούρκωναν. Γύριζε ύστερα κατά τό φεγγάρι και τό κυτούσε νοσταλγικά, λυπημένα. Κι' εκείνον, τόν καλούσε κοντά του, τούροχνε τίς άγτίδες του σαν φωτεινή άνεμόσκαλα, γιά νά πισπτή και ν' άνέβη. Τό παρακολουθούσε σ'τους μακρύνους δρόμους του κι' άκόμα, όταν δέν ύπήρχε σ'τόν ούρανό, άτός τάβλεπε εκεί μακριά, πίσω άπ' τό σκεπτιό χάος τού ούρανού και τής γής.

Τι άωροφα που θάταν εκεί πάνω που όλα ήσαν άπό σεντέφι και φλιντία! Και μία γαλήνη πεθαμμένου παραδείσου, μία γαλήνη λευκού θανάτου...

—Θά πάω!... Θά πάω!... έλεγε ό Γιάννης.

Κι' άλήθεια δέν ήταν δόσκολο αυτό. Έλεγε και τό σχεδίο του ήμέρες τόρα καθώς άγνάτευε τόν καμύο του ν' άρμεινίζε σ'τόν ούρανό τό φεγγαρόλουσα θράδυ.

Θάφευγε κρυφά άπ' τό σπίτι, θάφτανε σ'τήν άντικρυνή στεριά κι' άπό εκεί θ' άνέβαινε σ'τό μεγάλο θουνο. Τό θουνο ήταν ψηλό κι' άπότομο, τόσο που σε τρούαζε. Μα θ' άνέβαινε ως τήν κορφή του. Θά μέτραγε τίς μέρες πάνω σ'τά κομμάτια τού σασκακιού του και θάφτανε έτσι σ'τήν κορφή τού θουνού τ' θραδυά που θ' άρχιζε τό νέο φεγγάρι. Θά τό περίμενε εκεί με χτυποκάρδι. Κι' όταν θάφτανε και θ' άκουμπούσε πάνω σ'τό θουνο, θά ερασκέλιζε τό σπατιό κατώφλι του και θάμπαινε μέσα τρέμοντας ως τή φυλλοκάρδια άπό συγκίνηση.

—Θά πάω!... Θά πάω!...

Και πήγε.

\*\*\*

Πέρασε ένα πρωί σ'τήν άντικρυνή στεριά, τρυπωμένος σ' έμπάρι ένός καραβιού, κάτω άπό σκονιά και καραθόπανα. Έλεγε πάει μαζί του ένα κομμάτι μαθρο ψωμί. Θάφτανε τόζο γρήγορα σ'τό φεγγάρι! Φεύγοντας θυμήθηκε άξασφα τή μάνα του. Θάθελε νά μπη, νά πάρη τήν ευχή της, μα δέν είχε κουράγιο. Ή μάνα του θά τόν κρατούσε. Φίλησε τό μαντάλο τής πόρτας και κατηφόρισε κατά τό λιμάνι, σαν κυνηγημένος.

Όταν έφτασαν άντίπερα πήδησε έξω άπ' τό καρδί, οέ μιά στιγμή πουπλεπαν όλοι και πήρε γρήγορα τό δρόμο άνάμεσά σ'τόν κάμπο. Οι χωριάτες που πήγαιναν τήν ώρα αυτή σ'τίς δουλειές τους, τόν κύτταζαν παρράενα. Τους έλεγε θαρρετά «καλμέρας» και τραβούσε μπρός. Έλεγε σ'τά πόδια του τά φτερά τής άνυπομονησίας. Καί πηγαίνε-πήγαίνε...

Ή πλαγιές τού θουνού δέν τού φαίνότουσαν μακριά. Ήσαν εκεί, πέρα άπ' τήν πρόσην θάλασσα τού κάμπου, που πρόσβαλε άναστμημένα κάτω άπ' τήν ύπομονετική άνθρωπίνη προσπάθεια. Μά περπατούσε τρεις άδρες τόρα κι' άκόμα νά φτάσθαι. Τό θουνο φαίνονταν σαν νά περπατούσε κι' αυτό και νάθε

λε να το ξεφύγει.

Τό παιδί δυνάμωσε το περπάτημά του. Κόντευε το μεσημέρι κ' ήταν ακόμα μακριά. Θυμήθηκε τα μαγικά νησιά τῶ περιμυθιῶν πού μάταια ἀρμένιζαν τὰ καράβια γιά νά τὰ ετάσουν. Δέν μπορούσε νά καταλάβῃ τὸ ξεγέλασμα τοῦ κάμπου, πού ὁ πλανεύει, σοφ φαίνεται μιάς δρασκελιάς τύπου κι ἔμως πρέπει νά περπατᾷ ὥρες κ' ὥρες γιά νά τὸν περῶσει.

Ἦταν καταμεσημέρο παιδί. Γύρω ὁ κάμπος λαμπάδιαζε, μέσα σὲ μιά θαρεῖα μογγαμάρα. Ψυχὴ δέν φαινόταν καὶ νόμιζες πὼς εἶνε νύχτα, μιά ἀσπρη νύχτα πού ὅλα καίγονται γύρω, ἀπὸ μιά ἀπέραντὴ πυρκαγιά. Κι' ὁ Γιάννης περπατοῦσε-πεπατοῦσε... Στεκόταν μοναχὰ στὶς πηγές γιά νά πιῇ νερό. Ἔσκυθε πάνω τους κι' ἐνοιῶθε τὸ δροσερὸ τους φίλημα στὸ ἰδρωμένο του μέτωπο...

Περπάτησε ὀλημερίς. Τὰ κουρασμένα χοντροπάπουτσά του εἶχαν ἀκοιτῆ, ἀγκάθια τοῦσαν πληγῶσι τὰ πόδια κι' ὁ ἰδρῶτας τοῦχε μουσκέψει καὶ τοῦ θάραινε τὰ ρούχα. Τώρα παιδί ὁ κάμπος ἦταν πίσω. Γύρισε καὶ τὸν κῦτταζε μὲ μιά ματιὸ γεμάτῃ πείσμα καὶ τράβηξε πάλι τὸ δρόμο του. Ἦ πλεγμένη τὸ βουλοῦ ἦσαν τώρα ἐκεῖ ἀντικρυ του. Ἔνα γιδόστρατο ἀνηφόριζε κατά κεῖ πάνω. Πῆρε τὸ στρατὶ ἀναγαλλασμένους κι' ἀργίσε ν' ἀνηφορίζῃ, ὥσπου θράδῳσε γιά καλά πείδι.

Πρῶτὴ φορὰ θρικόταν ὀλομόναχος σὲ μιά τέτοια κακοτοπιὰ. Τρόμαξε. Οἱ βράχοι γύρω φάνταζαν ὡς πικρῶνα ἔρατα, τερατὰ κακῶν ὄνειρων, πού περιμναν τὴ θαθεῖα νύχτα γιά νά χυμῆζον ἀπάνω του. Οἱ θάμνοι κουνιόντουσαν ὡς μαλλιαρά ἀγρίμα πού τὸν φερμιζάν.

Τὸ παιδί θυμήθηκε τὴ μάνα του κι' ἔκανε τὸ σταυρὸ του. Τούρβε στὸ νοῦ τὸ ἡμερο σπιτικό του πού μεσοβολοῦσε εἰρήνη τις ὥρες αὐτὲς καὶ πού ὁ ὕπνος περιμενε πλάι στὸ κρεβάτι του ὡς ἄγγελος Κυρίου γιά νά τὸν σκεπάζῃ μὲ τὰ φτερά του ὡς τὸ πρῶτ. Ξανάκανε τὸ σταυρὸ του καὶ κῆθησε κάτω. Δέν κῦτταζε γύρω. Δέν ἤθελε νά θλέπῃ τὸ ἀγριο τοπίο. Ἔβγαλε τὸ ψωμί ἀπ' τὴν τσέπη του, ἔφαγε τὸ μισὸ καὶ πλάγιασε σύρριζα-σύρριζα στὸ θράξι νά κοιμηθῇ. Ἦ κορούσι τοῦχε ἀφανίσῃ τὸ κορμί. Κοιμήθηκε ἀέμωσ κουβαριασμένους ὡς ἕνα κινηθιμένο φταχὸ ζῶο. Ἀπὸ πάνω του φεγγολοῦσαν τ' ἀστέρια καλῶδου-λα κι' εἰσπλαγνικά.

Ξύπνησε τὴ χαραυγὴ παγωμένους ἀπ' τὸ κρῶ. Τὰ δόντια του χτυποῦσαν καὶ τὸ κορμί του ἦταν πασιμένο καὶ πονοῦσε, πονοῦσε, ὡς νά τοῦσαν σπάσει ἀρμὸ σ' ἀρμὸ τὰ κόκκαλα. Πέσχισε νά σηκωθῇ, μὰ δέν μύρεσε. Ὁ πόνος τὸν κρατοῦσε δεμένον στὴ γῆ. Κι' ἄρχισε νά κλαίῃ, νά κλαίῃ δυνατὰ πινυμένους ἀπ' τὸ παράπονο. Πάτι πείδι!... Δέν θ' ἀνέβαινε στὸ φεγγάρι!... Θάρρευε σ' αὐτὴ τὴν ἐρημιά, ὥσπου νά τὸν μωριστοῦν καὶ νά τὸν κομματιάσουν τ' ἀγρίμα.

Μὰ τὸ δαριμὸ του αὐτὸ τὸ ἀπελπισμένο τοῦκανε καλὸ. Κι' ἀργότερα πού θῆκε ὁ ἥλιος, ἄρχισε νά συνέργεται. Τὸν ἔκαμε τὸ λιοπύρι, ἴδρωσε κι' ἔσφα φνα τινάχτικε ὀρθὸς καὶ πῆρε τὸν ἀνήφορο ὡς κινηθιμένους. Τώρα παιδί δέν θά μπιστοῦταν στὸν ὕπνο. Δέν θάστεκε νά ξεποστᾷ ὅσο νά φτάσῃ κατὰ κορφα. Κι' ἀνηφόριζε, ἀνηφόριζε, γλιστροῦσε, ἔπεφε, σκοτώνονταν. Κι' ὄλο ἀνέβαινε, ἀνέβαινε...

Περπάτησε ὅλη τὴ μέρα. Κι' ὅταν ἔπεσε ἡ νύχτα περπατοῦσε ἀκόμα, ἀνασαινόντας πλεγμένα, ὡς τὸν εἰτοιμοθάστο πού χαροπαλεύει.

Ἄνέβαινε γρήγορα-γρήγορα. Ἦταν ἀρκετὰ ψηλά τώρα.

Ἄκουγε κάτω τις φωνές τοῦ κάμπου καὶ τις ἀκρογιαλιές πού τραγουδοῦσαν. Τ' ἀστέρια τὸν ἀκολούθησαν ὅλα μαζί πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του, ὡς ἕνα κοπάδι πουλιῶν. Σ' ἕνα μικρὸ ὕψωμα τῆς ἀνηφορίας στάθηκε κι' ἔβριζε τὸ θλέμμα του κατὰ τὸ ἀντικρυνὸ βουνὸ ποῦταν πέτρα ἀπ' τὴ θάλασσα. Δέν διέκρινε τίποτα. Τὸ σκοτάδι εἶχε κα-

ταπῆ ὀλόκληρῃ, θαρεῖς, τὴν πλάσι. Μὰ ἐκεῖ, σὲ μιά πράσινη πλεγιά τ' ἀντικρυνὸ βουνοῦ ἦταν τὸ χωριὸ του. Ἔνα-ὄλο εἰς τὰ ἐξελώριζαν μοναχα, ὡς δυὸ μῦτια πού ἀγρυπνοῦν ἀνήσυχτα. Καὶ θυμήθηκε τ' ἀγαπημένα μῦτια τῆς μάνας του.

Μὰ τὴν!...

Ἦν ἔβλεπε ἂθῃ τὴν ὄρ' αὐτὴ στὸ παράθυρο, νά ψάχνῃ τὸ δρῦμο γεμάτῃ λαχτάρα. Κι' ἄεφαρὰ ἄκουσε καὶ τοῦς δυνατοῦς χτυποῦς τῆς ὑπεργιγμένης καρδιάς τῆς καὶ τὰ πόδια του λυγισαν...

Μὰ δέν ἦταν τίποτα. Ἦταν ἡ δικὴ του καρδιά πού χτυποῦσε ἔτσι ἀπ' τὸ κουραστικό ἀνηφόρισμα. Ὡστόσο τὰ μῦτια του ἔμειναν ὄρα πολλὴ κερφωμένα ἐκεῖ μακριά, τόσο μακριά, στὸ παιρικό σπίτι. Ἦ μῦνια του ἦταν πάντα ὀρθὴ στὸ παράθυρο καὶ πάντα κῦτταζε τὴ στράτα νά τὸν δῆ νά γυρίζῃ. Μιά θαρεῖα λύπη τὸν ἔπιασε τότε. Θάρβει νά τῆς μιλῆσῃ. Μὰ τῆς πῆ τρία λόγια μοναχὰ, νά σκῆψῃ νά τῆς φίλησῃ τὸ χέρι πού τὸν γέμιζε χάδια. Μὰ ἡ ἀπόστασις ἦταν μεγάλη, ἕνα ἀπέραντο μαῦρο χάος, γεμάτο σιγαλιὰ καὶ μυστήριο... Σῆκωσε τὸ χέρι του καὶ κούνησε στὸν ἀέρα τὸ σκούφο του:

— Ἔχε γειά, μάνα!

Καὶ τοῦ φάνηκε πὼς ἡ μάνα του τοῦ κούνησε ἐκεῖ ἀπ' ἀντίπερα, τὸ κεφάλι τῆς, τόσο θλιμμένα καὶ δάκρυσε. Ἔνοιωσε τὰ δάκρυα τῆς ζεστὰ πάνω στὰ μαγουλά του. Σῆκωσε τὸ μανίκι του, σφουγγίστικε καὶ ξαναπῆρε τὴν ἀνηφορία. Περπάτησε ὥρες κ' ὥρες. Τώρα παιδί δέν φαινόταν τίποτα κάτω ἀπ' τὰ πόδια του. Ἦ ἀκρογιαλιές εἶχαν σωσπίσει. Μοναχὰ ὁ ἀέρας πενοῦσε καὶ μιλῶσε μὲ τὰ ἔλατα. Ἦταν ἕνα ἀτελείωτο ψυθῆρισμα πού τοῦδαν πῶ πολλὴ σημασία τὰ κλαδιά πού σάλευαν ἐνῆσχα. Τὸ κρῶ ἦταν τοῦχτερό. Μὰ ὁ Γιάννης ἦταν φλογισμένους ἀπ' τὸ δρόμο. Τὸ αἷμα του εἶχε ἐμπῆσει μέσα στὶς φλέβες του καὶ σφυροκοποῦσε στὰ μηνίγχια του. Ἦταν ὄλος ὡς μιά καρδιά, μιά μεγάλη καρδιά πού χτυπαί ἀνήσυχτα τοῦς πού δυνατοῦς παλμοῦς τῆς. Κι' ἀνέβαινε, ἀνέβαινε σκυφτός, μὲ τὰ δόντια σφιγμένα. Ὁ ἰδρῶτας πάγανε στὸ μέτωπό του. Γλιστροῦσε, ἔπεφε, εἰρόνταν μὲ τὰ τέσσερα. Τὰ θάρατρα ἔνοιγαν τὸ στόμα τους νά τὸν καταπιῶν. Κι' ὄλο ἀνέβαινε-ἀνέβαινε...

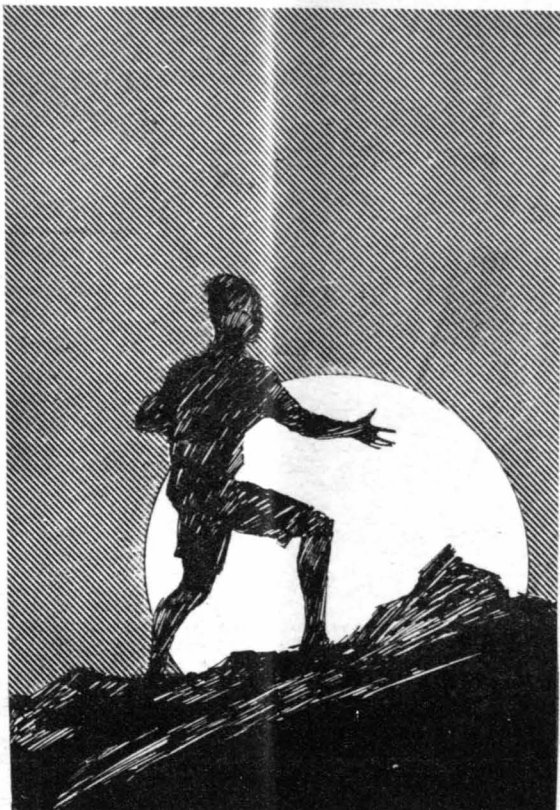
Θάρβει νά κάτῃ κάπου, πάνω σὲ μιά πέτρα ν' ἀνασάσῃ. Μὰ μοναχὰ πού τὸ σκεφτόταν κι' ἀνηφόριζε πῶ γρήγορα. Ἐπρεπε νά προφτάσῃ τὸ φεγγάρι τὴν ὄρα πού θ' ἀκουμποῦσε στὴ ραχὴ

τοῦ βουνοῦ, γιά νά πάρῃ καινούργια φῶρα γιά τὸ μεσοῦρῆνιμά του. Κι' ὅταν παιδί θά πηδοῦσε μέσα, θά πλάγιαζε πάνω στὸ τριανταφυλλῆνι χῶμα του καὶ θά κοιμόταν θαθεῖα κ' ἤσυχτα. Ἄγγελοι μὲ χρυσαῖ φτερά θά παράστεκαν πλάι του καὶ τὰ δεινὰ πού θῆχαν τὰ λευκά τους πῆδια γυμνά γιά νά μὴν ἀκούγωνται θὰ τρέψανε κραδῶντας καρπούς καὶ λουλοῦδι...

Γύρισε γιά μιά στιγμὴ καὶ κῦτταζε πίσω. Σαν ἕνα θουοῦ, ἀπέραντο πέλαγος ἀπλωόταν τὸ σκοτάδι. Εἶχε ἀνηφορίσει-πολύ. Κι' ὅμως αἰσθανόταν τὸ κορμί του ἀλαφρὸ. Κάτι τὸν τραβοῦσε ψηλά, ἀκόμα πῶ ψηλά, ὡς νά τὸν καλοῦσαν οἱ οὐρανοί.

Ἄνάμεσα στοὺς κόρφους τοῦ βουνοῦ, τοῦς πάντα σκιεροῦς κι' ἀνήλιαγους ἔβλεπε τὸ χιόνι ν' ἀσπρίζῃ, τὸ αἰῶνο γιόνι πού δέν λυώνει ποτέ. Γύρω τρέχανε νερά. Πολλὰ νερά πού ἀνηγοῦσαν ὡς ἕνα κρουσταλλένια ἄρμονια, ὡς ἡλιγάδες πουλιὰ πού τραγουδοῦσαν τὸ Θεό. Κι' ὁ Θεὸς ἦταν ἐκεῖ, πῶ πάνω καὶ τ' ἔβουκε. Καὶ κάτω ἀπ' τὸ ἔβουκε τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν οὐρανὸν ὁ Γιάννης.

Δέν τὸν τρώμαζε τώρα τόσο ἡ μοναξιά τοῦ βουνοῦ, ὅσο ἡ σκέψι τοῦ Θεοῦ, ποῦστεκε ἐκεῖ, πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του καὶ τὸν κῦτταζε μὲ τὰ μῦτια τῶν ἀστρων. Γι' αὐτὸ στάθηκε γιά μιά στιγμὴ, ἔβγαλε τὸ σκούφο του καὶ σταυροκοπήθηκε. Κ' ἡ προσευχὴ του ἀνέθηκε ἴσια στὸν οὐρανὸν, ὡς τὴν ὀλόγια στή-



λη τοῦ κηπινοῦ, μέσα στή γαλήνη τοῦ καλοκαιριοῦ...

Ἡ κορφή τοῦ θουνοῦ δὲν ἦταν πολὺ ψηλά τώρα. Ἐσφίξε τὰ δόντια του, διαγκώνοντας δυνατὰ τὸ στερνὸ του κουράγιο κι ἄρχισε ν' ἀνηφορίζη πιὸ γρήγορα. Οἱ γκρεμοὶ ἔστεκαν πλάι του, σὲ κάθε βρασκελιά, ἔτοιμοι νὰ τὰ ἀρπάξουν, στοὺς σκοτεινοὺς λίγιγους τῶν. Μὰ δὲν τοὺς πρόσεξε. Κόντευε ἡ ὥρα ποὺ θὰ κατέβαινε πάνω στὸ θουνοὶ τὸ φεγγάρι κι ἔτρεπε νὰ τὸ προστάξῃ. Σῦρθηκε μὲ τὴν κοιλιά σὺν τὰ φείδια, μάλιστα τὰ νύχια του καὶ τὰ γόνατά του κι' ἀέφανα τινάχτηκε ὁδὸς θγάνοντας ἕνα ἀγριο ακούζιμο χαρᾶς. Ἦταν μιά κραυγὴ ἡ σπελπισμένου θριαμβοῦ, μιά κραυγὴ ποὺ κόπηκε ξαφνικὰ τὸν στόμα του κι' ἔγινε ἕνας ρόγχος συμφορᾶς. Τὸ φεγγάρι δὲν ἦταν ἐκεῖ. Καὶ τοῦ φάνηκε ξαφνικὰ πὺς τὸ θουνοὶ χαμηλώσε- χαμήλωσε καὶ χάθηκε μαζὺ του στῆς γῆς τὰ θάθη.

Κύτταξε πέρα στὸν οὐρανὸ, ἐνὸ τὰ πόδια του λόγιζαν καὶ τρέμεινε.

Τὸ φεγγάρι θριασκόταν μακριὰ, πέρ' ἀπ' τὰ θουνοὶ καὶ τοῦ- εἰμπούς. Μόλις εἶχε προβάλλει ἀπ' τὴ μακρυνὴ θάλασσα, τοῦ- λαιπε σὺν μιά ἀσημένια ζώνη στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα.

Ἡ Γιάννης ἐνείκασε ἕνα δυνατὸ, θαυδὸ πόνο, σὺν κάποιος νὰ τὴν χτύπησε στὸ στήθος, μὲ κάτι βαρὺ σὺν σίδερο. Ἐνοιαζε τὴν σπέραντη πίκρα καὶ τὴ λαχτάρα ποὺ νιώθει κανεὶς στὸν γυρίζη χαροῦμένου σπῆτι του καὶ τὸ θρίακι γκρεμισμένο. Αἰσθανόθηκε τὸν πικρὸ καὶ μὺν ποὺ νιώθουν ὅσοι ἀγαποῦν ἢ ὄλη- τὴ φλόγα τοῦ αἱματός τῶν καὶ θρίασκονται ἀέφανα μπρὸς στή- προβοσία τῆς γυναικᾶς ποὺ ἀγά- πησαν. Πάει πειὰ τὸ γλυκὸ του δειρο ποὺ τὸν νανούριζε τῆς νύ- χτες καὶ κοιμόταν μαλακὰ κι' ἀ- νάλφαρα. Ἡ ἐλπίδα ποῦκαίγε μέσα του σὺν λαμπάδα ἐσθῆσε...

Κύτταξε μ' ἕνα θουθοὶ παράπο- νο πέρα μακριὰ... Τὸ φεγγάρι ἀ- νηφορίζε ἀδιάφορο στὸν οὐρανὸ, κἀνοιας τ' ἀστέρια νὰ σφαλοῦν τὰ μάτια τους. Τώρα τὰ καταλά- θαινε δλα. Τὸν εἶχε ξεγελάσει ἡ ἐσπασία του κ' εἶχε πιστέψει σ' ἕνα πλάνημα τῶν ματιῶν του...

\*\*\*

Τὸ κορμὶ του ποῦταν ἀλαφρὺ ἂν τὸν πρῶνὸ φρέσκο ἀγέρας, ζῶρε- νε τώρα ἀέφανα. Ἡ κούρσσι ἐ- πεσ' ἀπ' αὐτὸν σὺν μολ' ἔει καὶ τοῦ λόγιζε τὰ γόνατα, χώνοντας τὰ πυρῶμένα τῆς καρφιά στου, ἀρμούς του. Ὁ περὶ τὸν τὸ- λῆι μὲ τῆς φλόγες του. Διψοῦσε.

...Ἐνοιαζε τὴ δίψα τῶν μεγάλων περὶ τῶν ποὺ μᾶς θασανίζει καὶ μᾶς κἀνει νὰ νειρευομαστε δρο- σερᾶς πηγῆς, ποὺ τριλίζουν σὺν ἀηδονία κάτω ἀπὸ πικνὸφύλλα ἐέντρα. Θάθελε νὰ κλάψη. Νὰ κλάψη σιγὰ, πολὺ σιγὰ, ἀνάμει- σα στῆς δυὸ του χουφτες. Μὰ ἡ θρύσες τῶν δεσκρῶν του εἶχαν στερεῖαι καὶ τὰ μάτια του καὶ γανε σὺν δυὸ ἀναμμένα κάρθου- να μέσα στῆς κόγχες τους.

Εἶχε σωριαστὴ κάτω κι' ἔρχι- σε νὰ χάνη σιγὰ-σιγὰ τῆς αἰσθήσεως. Ἄκουγε τὴν καρδιά του ποὺ χτυποῦσε δυνατὰ, σὺν τὴν θαρεῖα πάνω στ' ἀδοῖν καὶ νομῆι πὺς ἦταν ἡ καρδιά τοῦ θουνοῦ πὺς τὸν συμπονεῖσε. Ἡ σκέψι του πέταξε ἀρχὰ καὶ κουρασμένη στὴ μᾶνα του. Καὶ οὐρῆκε λίγο ποὺ ζερβὰ, γιὰ νὰ θλέπη πέρα, μακριὰ τὴν πλά- ρια ποῦταν ὁ τόπος του καὶ τὸ σπιτικό του...

Ἡ γὰρ νύσταζε. Κι' αἰσθάνθηκε νὰ μβίχεται σ' ἕναν ἀλλῆ- κτο ὄπνο, μ' ἀνοιχτὰ, δλάνοιχα τὰ μάτια. Ἦταν ἕνας ὄπνος γλυκός, πρωτοδοκίμαστος, γεμιστός ἀπὸ μιά θαθεῖα ἀγαλλία- σι, ποῦχε ποτίσει θαθεῖα τὸ σῶμα- του καὶ τὴν ψυχὴ του.

Τι καλά ποὺ ἦταν τώρα!...

Τὸ φεγγάρι εἶχε ἀνεβῆ πιὸ ψηλά στὸν οὐρανὸ. Ἐσοῦ- θε ὠστόσο καὶ τὸν κύτταξε μὲ μιά θαθεῖα λύπη, ἔτσι κ' αἰῶς τὸν κρατοῦσε μέσα στὴ φατεινὴ του ἀγκαλιά.

Εἶχε ἀπομείνει μὲ τὰ μάτια στυλωμένα ψηλά, μὲ τὸ στόμα μισοκλειστό, σὺν νὰ πλάγιασε ἐκεῖ νὰ ἐσπαστῆσθαι καὶ τὸν πῆρε μαζὺ αἰς κάποια θαθεῖα συλλογῆ.

Ἐτοῖ πέρασε δλη ἡ νύχτα.

Τὸ παιδί κοιμότανε, κοιμότανε θαθεῖα, μ' ἀνοιχτὰ τὰ μάτια. Καὶ γύρω ἀπλωτόταν ἡ γαλήνη τῶν ψηλῶν θουνοῦν, γεμῆτη ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ. Μενᾶχα ἐκεῖ ὕστερ' ἀπ' τὰ μεσάνυχτα, ἕνα σὺννεφο περαστικό ποὺ ταξείδεε δλωμόναχο σὺν τὸ φά- νασμα ἑνὸς νασιγιεμένου καρσθινοῦ μέσα στὴ νύχτα, στάθηκε γιὰ μιά στιγμὴ ἀπὸ πᾶν του. Ὁ ἴοιος του τὸν σκέπασε, σὺν κα- ποῖ νὰ τοῦρριε στωργικὰ ἕνα ροῦχο γιὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπ' τὴν παγωνιά. Αὐτὸ κράτησε μιά στιγμὴ. Τὸ σὺννεφο ἀνοι-

ξε πάλι τὰ πανιά του καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του.

Ἐπαῖρνε νὰ χαράξῃ πειὰ. Τὰ σκοτάδια φεύγανε κυνηγη- μένα κατὰ τῆς σκοτεινῆς χαράδρες. Ἐκεῖ πάνω στὸ γαλάζιο μπυλακόνι τῆς ἀνατολῆς ἄρχισε νὰ προσβάλλῃ ἡ αὐγὴ. Τὸ φεγγά- ρι τώρα ἦταν μακριὰ, στὴν ἄλλη ἀκρῆ τ' οὐρανοῦ χλωμὸ κι' ἀποκαμωμένο.

Τὸ παιδί κοιμόταν ἀκόμα.

Ἡ γλωμάδα πάνω στ' ἀγνὸ του πρόσωπο τῶκα νὰ μοιζῆ- σὺν μιά μεγάλη κέρηνι κοῦκλα ποσημένη ἀπ' τὸν οὐρανὸ, ἀπ' τὰ χερῖα κάποιου μικροῦ ἀγγέλου. Κι' ἀέφανα ἕνα ἀγριο ακού- ζιμο ἀντήχησε ψηλά, σὺν νάκλαιγε ἡ νύχτα ποῦσθηνε καὶ ψυ- γερραγοῦσε. Μεγάλια πουλιά μὲ γκριζὰ μεγάλα σπαθιστὰ φτε- ρὰ κατέθηκαν ἀπ' τὸ θαπτό χάος. Εἶχαν γυριστὰ ρῶ- φη καὶ μάτια σκληρὰ, ἀσπάλεια. Ἀεροζυγιστῆσαν ἀπὸ πά- νω του κι' ὄλο χαμήλωναν, χαμήλωναν καὶ μεγάλωναν. Κατέ- θηκαν καὶ στάθηκαν γύρω του, μὲ τὰ σκληρὰ τους μῆτια καρ- φαμένα στὰ μάτια του, ποῦσαν ντυμένα μὲ τὴ θαλάδι, τοῦ θαν- ατοῦ. Τείτωναν τὸ λαῖμό τους καὶ τὸν κύτταζαν, σὺν νᾶταν κάποια παλῆα τους γιωρμῖα. Καὶ σιγὰ-σιγὰ ἐξθάρρεψαν. Πη- δῶντας παράξενα σὺν μεθυσμένα, μ' ἀνοιχτῆς τῆς φτεροῦδες, πῆγαι κοντὰ του. Τὸ πιὸ μεγάλο ἀνεβῆκε στὸ στήθος του. Στά- θεκε ἐκεῖ καὶ τὸν κύτταξε, σὺν νὰ προσπαθοῦσε νὰ εἰσθᾶσθαι τὸ ἀνεξήγητο πάνω στὴν ὄψι του. Τὸ παιδί δὲν ἄσλεε. Ἦ' ἀλλα πουλιά στάθηκαν γύρω τοῦ κεφάλι του. Κι' ἀέφανα ρι- χθηκαν δλα μαζὺ στὰ μάτια του, στὰ μεγάλα ἀκίνητα μᾶ- τια του, ποῦσαν τώρα σὺν δυὸ στέρες μὲ νερὸ παγοῦμένες.

Ἄρχισαν νὰ τὰ ραμφίζου γρη- γορα-γρήγορα καὶ λαίμαργα. Κι' ἐκεῖ πούλαμπε πρῖν ὅσο φῶς, φῶς κλωσῆσης, δὲν ἀπό- μειναν πειὰ παρὰ δυὸ τρύπες, δυὸ μαῦρες ματωμένες τρύπες, δυὸ κοφίες κόγχες χωρῆς τὸ φεγγαθόλημα τῶν θλευιστῶν. Τὰ πουλιά τῖναξαν ὕστερα τὰ μεγάλα τους φτερά, πῆραν φό- ρα καὶ πέταξαν ψηλά, πολὺ ψη- λά κατὰ τὸ φεγγάρι!

ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

## ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

### ΜΙΚΡΑ ΓΕΡΕΠΓΑ

Οἱ δρακόντειοι κατὰ τῆς πο- λυτελεῖας νόμοι, δὲν εἶνε ποσοῖ- τῆς ὑσσοκλης μεταπολεμικῆς εἰκονομικῆς περιόδου τῶν δια- φόρων κρατῶν. Καὶ στὴν ἀρ- χαϊότητα εἶχαν ψηφιστῆ πολλοὶ τέτοιοι καὶ στὸν Μεσαίωνα ἐπί- σης.

Στὴ Γαλλία μάλιστα, κατὰ τὸ ἔτος 808 μ. Χ., ὁ Καρολομά- γνος ψήφισε ἕναν τέτοιο δρα- κόντειο νόμο, μὲ τιμωρία τῶν παρασθᾶν τὸ θάνατο. Ἐπίσης ψήφισαν τέτοιοι νόμοι στὴ Γαλλία κ' οἱ ἐξῆς βασιλεῖς: Ὁ Φίλιππος ὁ Ὁραῖος στὸ 1294, ὁ Κάρολος Η' στὸ 1405, ὁ Φραγκίσκος Α' στὸ 1543, ὁ Ἐρρίκος Β' στὸ 1557.

\*\*\*

Μιά ἐφημερίδα—ὁ «Τύπος»—στὴν πόλι Πλαινηφλδ τῆς Ἀμε- ρικῆς, ἔγραφε τὰ ἐξῆς πρὸ ὀλίγου καιροῦ:

«Στὸ Σικάγο, ὑπάρχει ἕνας Ἕλλην μετανάστης, ὁ οὐαῖο; ἔχει τὸν περιεργότερο ἐπιθετο τοῦ κόμου. Λέγεται: Πα π τ θ ε ο ε ω ρ ο κ ο υ μ ο ν τ ο υ ρ γ ι ω τ ὸ π ο υ λ ο ς ! Ἄς τὸν ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους κι' ἄς κάτουν γυμνάσια οἱ συμπολίτες μας Ἀμερικανοί, γιὰ νὰ μὲροῦσουν νὰ τὸν προσφέρουν».

## ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

### ΤΑ ΣΚΛΗΡΑ ΜΑΛΛΙΑ...

Ἄν ἔχετε σκληρὰ μαλλιά, μπορεῖτε νὰ τὰ ἡμερέψετε καὶ νὰ τὰ μαλακώσετε μὲ τὸ ἐξῆς μέσον: Κάθε θράδου ἢ κάθε π' αῖ, τὰ τρίβετε ἐλαφρὰ μ' ἕνα μαλακὸ σφουγγάρι, θρεγμένο σὲ γλυκὸ ἀμυγδαλόδαλο.

Τὸ τρίψιμο αὐτὸ θὰ γίνετα πάντα στῆς ρίζες τῶν μαλλιῶν.

